

เทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงให้เหมาะสมพื้นที่

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3

ประเทศไทยนำเข้าถั่วลิสงกะเทาะเปลือก ถั่วลิสงคั่ว ถั่วลิสงทั้งเปลือก และกากถั่วลิสง ปี 2563-2565 จำนวนทั้งสิ้น 195,144 ตัน มูลค่า 6,913 ล้านบาท สาเหตุที่ผลผลิตถั่วลิสงไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากเนื้อที่เพาะปลูกลดลง ซึ่งปัญหามาจากขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ ตรงตามสายพันธุ์ เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ

ประเทศไทยปลูกถั่วลิสง 2 ระบบ คือ การปลูกในฤดูฝนและฤดูแล้ง จึงมีความจำเป็นในการทดสอบและพัฒนาเทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตถั่วลิสงให้เหมาะสมเฉพาะพื้นที่ โดยนำผลงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตรมาใช้แก้ปัญหาของแต่ละพื้นที่ ขยายผล ยกระดับผลผลิต รักษาระดับผลผลิตให้ได้ตามศักยภาพของพันธุ์อย่างเหมาะสม สร้างรายได้ และผลตอบแทน

การใช้เทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงให้เหมาะสมเฉพาะพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นการทดสอบเทคโนโลยีการผลิต เพื่อเพิ่มผลผลิตถั่วลิสง เน้นการทดสอบพันธุ์ถั่วลิสงที่เหมาะสม 2 สภาพ คือ ฤดูแล้งหลังนา และสภาพไร่ฤดูฝน รวมทั้งสร้างเครือข่ายการผลิตในพื้นที่ ทดสอบในพื้นที่เกษตรกร เปรียบเทียบ 2 กรรมวิธี ได้แก่ กรรมวิธีทดสอบใส่ปุ๋ยเคมีตามคำแนะนำ หรือใส่ตามค่าวิเคราะห์ดิน ปรับปรุงดินด้วยปูนขาว หรือโดโลไมต์ คลุกเมล็ดด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา หรือคลุกร่วมกับปุ๋ยชีวภาพไรโซเบียม และโรยยิปซัมระยะออกดอก เปรียบเทียบกับกรรมวิธีเกษตรกร พบว่า พันธุ์ที่เหมาะสมในพื้นที่ คือ ขอนแก่น 6 และพันธุ์ไทนาน 9

การใช้เทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงให้เหมาะสมกับพื้นที่ ได้พันธุ์ที่เหมาะสม เช่น ขอนแก่น 6 ลดปัญหาเมล็ดลีบ และโรคโคนเน่าขาวโคนเน่าขาดได้ดี สามารถยกระดับผลผลิตได้ 3.8-21.9% ยกระดับรายได้ และผลตอบแทน 7.3-29.9% ขยายผลผ่านแปลงเกษตรกรต้นแบบ 55 ราย ขยายผลไปสู่เกษตรกรจำนวน 374 ราย พื้นที่ 1,020 ไร่ เกษตรกรค้ำนึ่งถึงอายุเก็บเกี่ยว และการปรับตัวได้ดีในพื้นที่เป็นหลัก แม้ว่าผลผลิตอาจไม่สูงมากก็ตาม การคลุกเมล็ดป้องกันโรคช่วยลดปัญหาได้ดี ใช้สารเคมีปริมาณน้อย เกษตรกรยอมรับและนำไปใช้อย่างแพร่หลาย

การนำไปใช้ประโยชน์

การส่งมอบเทคโนโลยีที่กรมวิชาการเกษตรสามารถทดลองแล้วได้ผลจริงขยายผลให้เกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่พื้นที่อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น การส่งมอบเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง และมอบใบรับรองมาตรฐาน GAP ถั่วลิสง ณ ศาลาประชาคมบ้านโคกไม้งาม ต.ศรีสุข อ.สีชมพู จ.ขอนแก่น รวมทั้งสิ้น 80 ราย พื้นที่ 113.25 ไร่

เทคโนโลยีการผลิตตัวลึงให้เหมาะสมพื้นที่

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3

เทคโนโลยีการผลิตตัวอย่างให้เหมาะสมพื้นที่

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3

